

Bijlage bij hoofdstuk 12 Leefsituatie En kwaliteit van leven

B12.1	Indicatoren per aspect van de leefsituatie die tezamen de index vormen.....	2
B12.2	Verschillen in leefsituatie naar achtergrondkenmerken, 1997-2008	4
B12.3	Ontwikkeling van de leefsituatie per aspect voor enkele opvallende groepen.....	6
B12.4	De invloed van contacten en sociale cohesie op de leefsituatie (2008).....	8
B12.5	De leefsituatie naar stedelijkheid en woonplaats (1997-2008).....	9
B12.6	Invloed van de leefsituatie op geluk en tevredenheid, geluk door de jaren heen en samenhang met indicatoren van de leefsituatie	9
B12.7	Wie maakt deel uit van de groep met een slechte leefsituatie en wie van de groep met een goede leefsituatie?.....	11
B12.8	Aandeel met een goede en met een slechte leefsituatie in sociale groepen.....	12

B12.1 Indicatoren per aspect van de leefsituatie die tezamen de index vormen

Gezondheid

- is door één of meer langdurige ziekten, aandoeningen of handicaps belemmerd bij het uitvoeren van dagelijkse bezigheden thuis
- is door één of meer langdurige ziekten, aandoeningen of handicaps belemmerd in de vrijetijdsbesteding, bij het sporten en bij het reizen

Wonen

- woningtype
- eigendomsverhouding van de woning
- aantal slaap-, woon- en studeer of werkkamers
- grootte van de woonkamer

(Sociale) participatie

- schaal voor sociaal isolement, bestaande uit de items:
 - er zijn mensen met wie ik goed kan praten
 - ik voel me van andere mensen geïsoleerd
 - er zijn mensen bij wie ik terecht kan
 - er zijn mensen die me echt begrijpen
 - ik maak deel uit van een groep vrienden
 - mijn sociale contacten zijn oppervlakkig
- het verrichten van vrijwilligerswerk, voor een:
 - zang-, muziek- of toneelvereniging
 - sportvereniging
 - hobbyvereniging
 - politieke organisatie
 - vakbond, werknemers- of werkgeversorganisatie
 - godsdienstige of levensbeschouwelijke organisatie
 - school, crèche of peuterspeelzaal (bv oudercommissie, schoolbestuur of andere hulp op school)
 - burenen-, bejaarden-, of gehandicaptenhulp
 - organisatie met maatschappelijke doelen (bv mensenrechten, natuur- of dierenbescherming)
 - buurtvereniging of buurtcentrum
 - specifieke allochtone vereniging of (zelf)organisatie
 - andere vereniging of organisatie

Sportbeoefening

- diversiteit aan sporten
- intensiteit van het sporten

Vrijetijdsactiviteiten

- bezoek van culturele voorzieningen:
 - concert van klassieke muziek
 - popconcert
 - opera
 - toneelvoorstelling
 - balletuitvoering
 - cabaretvoorstelling
 - musical
 - film
 - museum

- dansavond of houseparty
- lidmaatschap van een:
 - zang-, muziek- of toneelvereniging
 - sportvereniging
 - hobbyvereniging
 - politieke organisatie
 - vakbond, werknemers- of werkgeversorganisatie
 - bibliotheek
 - vereniging met een godsdienstig doel
 - specifieke allochtone vereniging of (zelf)organisatie
 - andere vereniging of organisatie
- diversiteit van hobby's

Bezit duurzame consumptiegoederen

- dvd-speler (niet in pc)
- magnetron
- vaatwasmachine
- personal computer

Mobiliteit

- autobezit
- bezit abonnement voor het openbaar vervoer

Vakantie

- in het afgelopen jaar op vakantie geweest
- naar het buitenland op vakantie geweest

B12.2 Verschillen in leefsituatie naar achtergrondkenmerken, 1997-2008

B12.1 Verschillen in leefsituatie, naar achtergrondkenmerken, 1997-2008 (in indexscores, 1997 = 100, voor allen)

	1997	1999	2002	2004	2006	2008	verschil 1997-2008
allen	100	101	102	102	104	105	5
18-24 jaar	105	106	107	105	108	108	3
25-34 jaar	104	104	105	106	107	109	5
35-44 jaar	105	106	106	106	108	109	4
45-54 jaar	103	104	105	105	105	108	5
55-64 jaar	97	99	101	101	104	106	9
65-74 jaar	91	91	94	95	98	98	7
≥ 75 jaar	75	76	77	79	85	83	8
18-34 jaar	104	105	105	105	108	108	4
35-64 jaar	104	104	104	104	106	108	4
≥ 65 jaar	84	85	87	89	92	92	8
man	101	103	103	102	105	105	4
vrouw	99	100	101	102	103	105	6
1e deciel	87	86	88	86	90	91	4
2 ^e	86	88	89	91	92	98	12
3 ^e	93	94	95	97	96	99	6
4 ^e	97	99	101	97	102	105	8
5 ^e	101	102	102	102	102	107	6
6 ^e	103	105	104	106	106	107	4
7 ^e	105	108	105	108	109	109	4
8 ^e	109	109	109	111	112	111	2
9 ^e	110	110	111	111	112	110	=
10e deciel	112	114	113	115	115	115	3
onderste 20% inkomens	86	87	88	89	91	94	8
20%-80% inkomens	101	102	103	103	105	106	5
bovenste 20% inkomens	111	112	112	113	113	112	1
werkt > 12 uur	106	106	107	107	109	109	3
werkt < 12 uur	105	107	107	108	108	109	4
werkt niet	91	92	93	94	96	97	6
basisonderwijs	87	87	87	84	85	89	2
vmbo/lbo	97	98	97	97	99	96	-1
mavo, vwo-3	103	103	104	100	102	103	=
havo, vwo, mbo	104	106	105	104	106	106	2
hbo, universiteit	108	109	109	110	111	113	5
lager of voortgezet onderwijs	94	94	95	96	95	98	4
middelbaar onderwijs	104	106	105	104	106	106	2
hoger onderwijs	108	109	109	110	111	113	5

alleenstaand	90	90	90	93	94	96	5
paar zonder kind	99	101	102	103	104	105	6
paar met kind	105	107	107	106	108	110	5
eenoudergezin	94	96	97	98	99	101	7
inkomensbron loon	105	106	107	107	108	109	4
inkomensbron anders	92	93	94	93	96	99	7
laag inkomen	89	90	89	92	95	96	7
geen laag inkomen	103	104	105	104	105	106	2
zeer sterk stedelijk	98	96	99	99	101	105	7
sterk stedelijk	100	102	101	100	104	105	5
matig stedelijk	101	102	104	103	105	106	5
weinig stedelijk	101	103	103	105	106	104	3
niet stedelijk	101	103	103	103	104	105	4
rest van het land	101	103	103	103	105	106	5
G21	98	100	100	102	103	104	6
G4	97	95	98	99	100	104	7
							(1999-2006)
Nederlander	-	102	103	102	105	-	3
niet-westerse allochtoon	-	91	93	94	96	-	5
westerse allochtoon	-	100	100	102	102	-	2
							(2002-2008)
Groningen	-	-	100	98	102	103	3
Friesland	-	-	100	99	105	102	2
Drenthe	-	-	103	103	102	104	1
Overijssel	-	-	104	105	102	105	1
Flevoland	-	-	102	103	104	104	2
Gelderland	-	-	104	103	105	108	4
Utrecht	-	-	103	105	104	108	5
Noord-Holland	-	-	102	103	104	106	4
Zuid-Holland	-	-	100	100	103	105	5
Zeeland	-	-	97	98	99	104	7
Noord-Brabant	-	-	102	103	105	105	3
Limburg	-	-	101	99	104	103	2

:- niet beschikbaar.

Bron: CBS (POLLS-SLI'97 '99, '02 en SLI'08) SCP-bewerking; SCP (CV'04 en CV'06)

B12.3 Ontwikkeling van de leefsituatie per aspect voor enkele opvallende groepen

In deze bijlage is een overzicht te vinden van de ontwikkeling van de domeinen van de leefsituatie voor de drie groepen die er tussen 1997 en 2008 het meest op vooruit gingen en voor de twee groepen die er in dezelfde periode het minst op vooruit gingen.

De ontwikkeling van de domeinen van de leefsituatie wordt weergegeven door middel van afwijkingen van het gemiddelde. Door de trendbreuk in 2002 is het niet mogelijk om de absolute ontwikkelingen te laten zien (zie voor de trendbreuk de *sociale staat van Nederland 2005*).

Groepen die er op het meest vooruit gingen

In onderstaande tabel is te zien dat mensen van 55-64 jaar op het gebied van wonen in 1997 eenzelfde score hadden als het gemiddelde. In 2008 was hun score 2 punten beter. In de periode 1997-2008 zijn zij er dus relatief 2 punten op vooruit gegaan.

Tabel B12.2 Ontwikkeling van de leefsituatie en domeinen van de leefsituatie voor de drie groepen die er het meest op vooruit gingen, 1997-2008

	beter		laagste 20% eenoudergezin		laagste 20% eenoudergezin			
	allen 1997	55-64 jaar 1997	inkomen 1997	1997	allen 2008	55-64 jaar 2008	inkomen 2008	2008
wonen	100	100	87	96	103	105	92	99
uitgaan	100	97	94	96	101	102	96	103
participatie	100	98	96	95	99	99	95	98
sport	100	97	94	96	101	101	99	103
vakantie	100	99	92	96	103	104	98	96
goederen	100	96	88	99	106	106	97	104
mobiliteit	100	101	86	94	102	103	93	97
gezondheid	100	96	96	98	100	98	95	97

Bron: CBS (POL5-SLI'97; SLI'08) SCP-bewerking

In onderstaande tabel is weergegeven de mate waarin de achterstand is ingelopen (of in sommige gevallen juist verder vergroot). Deze tabel is de basis voor de figuur in de hoofdtekst. In de tabel is het verschil iets nauwkeuriger weergegeven dan in de tabel hiervoor, waardoor in enkele gevallen afrondingsverschillen ontstaan met bovenstaande tabel.

Tabel B12.3 Afwijkingen van het gemiddelde bij terreinen van de leefsituatie voor de drie groepen die er het meest op vooruit gingen, 1997-2008

	55-64 jaar	laagste 20% inkomen	eenoudergezin
wonen	2,5	1,2	-0,3
uitgaan	2,7	1,3	5,4
participatie	1,7	0,3	4,1
sport	2,5	3,2	5,1
vakantie	2,0	2,6	-2,7
goederen	4,8	3,3	-0,6
mobiliteit	0,3	5,1	0,6
gezondheid	0,9	-1,4	-1,0

Bron: CBS (POL5-SLI'97; SLI'08) SCP-bewerking

Groepen die er het minst op vooruit gingen

In onderstaande tabel is te zien dat mensen van 18-24 jaar op het gebied van wonen in 1997 even goed scoorden als het gemiddelde. In 2008 was dit echter omgeslagen in een achterstand van 1 punt. In de periode 1997-2008 hebben zij dus 1 punt achterstand opgelopen.

Tabel B12.4 Ontwikkeling van de leefsituatie en domeinen van de leefsituatie voor de twee groepen die er het minst op vooruit gingen, 1997-2008
achterblijvend

	allen 1997	18-24 jaar 1997	hoogste 20% inkomens 1997	allen 2006	18-24 jaar 2008	hoogste 20% inkomens 2008
wonen	100	100	110	103	102	109
uitgaan	100	106	106	101	106	106
participatie	100	104	104	99	102	102
sport	100	107	105	101	104	105
vakantie	100	102	108	103	102	108
goederen	100	103	109	106	106	109
mobiliteit	100	99	107	102	101	107
gezondheid	100	103	103	100	103	104

Bron: CBS (POLS-SLI'97); SLI'08 SCP-bewerking;

In onderstaande tabel is weergegeven de mate waarin de voorsprong teniet is gedaan (of in sommige gevallen juist vergroot). Deze tabel is de basis voor de figuur in de hoofdtekst. In de tabel is het verschil iets nauwkeuriger weergegeven dan in de tabel hiervoor, waardoor in enkele gevallen afrondingsverschillen ontstaan met bovenstaande tabel.

Tabel B12.5 Afwijkingen van het gemiddelde bij terreinen van de leefsituatie voor de drie groepen die er het minst op vooruit gingen, 1997-2008

	18-24 jaar	hoogste 20% inkomen
wonen	-0,9	-3,5
uitgaan	-1,6	-1,9
participatie	-0,8	-0,6
sport	-4,2	-1,8
vakantie	-3,3	-3,4
goederen	-2,9	-6,1
mobiliteit	-1,0	-2,0
gezondheid	-0,1	0,7

Bron: CBS (POLS-SLI'97;SLI'08) SCP-bewerking

B12.4 De invloed van contacten en sociale cohesie op de leefsituatie (2008)

Tabel B12.6 De invloed van de hulpbronnen en enkele andere achtergrondkenmerken op de leefsituatie 2008 (multivariate Anova-analyse, bèta-coëfficiënten)

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
leeftijd ^a	.28	.26	.25	.27	.25
inkomen ^b	.25	.25	.24	.25	.25
arbeidsmarktpositie ^c		.07	.07	.06	.06
opleiding ^d	.28	.31	.29	.30	.30
huishoudenssamenstelling ^e	.13	.13	.14	.12	.14
inkomensbron ^f	.13	.13	.13	.14	.12
gezondheid ^g	.14	.15	.15	.15	.15
Met hoeveel personen intiem gesprek ^h	.13				.11
ik heb veel zelfvertrouwen ⁱ	n.s.				
ik zie mijn toekomst positief	.09				
vaak contact ^k		.12			.09
contact met familie			.09		
contact met vrienden ^l			.16		
contact met burenl			.06		
sociale cohesie (alles positief) ^m				.09	.06
verklaarde variantie (%)	55	54	54	53	56

a 18-24 jaar, 25-34 jaar, 35-44 jaar, 45-54 jaar, 55-64 jaar, 65-74 jaar, ≥ 75 jaar.

b In decielen. In 2008 zijn alleen inkomens bekend uit het jaar 2006. In tegenstelling tot andere jaren is nu echter voor de meeste mensen een inkomen bekend op basis van gegevens van de belastingdienst (voor 2008 was er geen inkomen bekend van ongeveer 15-20% van de respondenten).

c Werkt niet; werkt wel.

d lo/vglo; mulo, mavo, vwo-3; lbo ; mbo, havo, vwo; hbo, universiteit.

e Alleenstaande; paar zonder kind(eren); paar met kind(eren); eenoudergezin; overig.

f loon; winst; VUT; AOW; Anw, WW, WAO, bijstand; studiebeurs; overig.

g Heeft wel of niet langdurige aandoening, ziekte of handicap

h niemand, 1 persoon, 2 of 3 personen, 4 of 5 personen, meer dan 5 personen

i waar, beetje waar, beetje onwaar, onwaar

j helemaal mee eens, mee eens, niet mee eens/niet mee oneens, mee oneens, helemaal mee oneens

k met geen van de drie groepen eenmaal per week contact, met één van de drie groepen 1x pw contact, met twee van de drie groepen 1x pw contact, met alle drie de groepen eenmaal per week contact

l 1 keer per week of vaker, 1x per 2 weken, 1 keer per maand, minder dan 1x per maand, zelden of nooit

m aantal positieve antwoorden op de vragen: ik heb veel contact met mijn directe burenl, in deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om, ik woon in een gezellige buurt met veel saamhorigheid, mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks, ik ben tevreden met de bevolkingssamenstelling in deze buurt

Bron: CBS (SLI'08) SCP-bewerking;

B12.5 De leefsituatie naar stedelijkheid en woonplaats (1997-2008)

Tabel B12.7 De leefsituatie, naar niveau van stedelijkheid, 1997-2008 (in indexscores, 1997 = 100 voor de gehele bevolking)

	1997	2002	2004	2006	2008
Allen	100	102	102	104	105
rest van het land	101	103	102	105	106
G21	98	100	102	103	104
G4	97	98	99	100	104
stedelijkheidsgraad van de gemeente					
zeer sterk stedelijk	98	99	99	101	105
sterk stedelijk	100	101	100	103	105
matig stedelijk	101	104	103	105	106
weinig stedelijk	101	103	105	106	104
Niet-stedelijk	101	103	103	104	105

Bron: CBS (POL5-SLI'97 en '02; SLI'08) SCP-bewerking; SCP (CV'04 en '06)

B12.6 Invloed van de leefsituatie op geluk en tevredenheid, geluk door de jaren heen en samenhang met indicatoren van de leefsituatie

In deze bijlage staat eerst een tabel over de invloed van de leefsituatie tezamen met de achtergrondkenmerken op geluk en tevredenheid met een aantal aspecten van de leefsituatie. Vervolgens een tabel over de percentages gelukkigen sinds 1997. Tot slot twee tabellen met samenhangen. Eerst één met de samenhang tussen de afzonderlijke indicatoren en de leefsituatie enerzijds en subjectieve gezondheid anderzijds. Dan één met de samenhang tussen de verschillende indicatoren en tevredenheid met de vrienden- en kennissenkring enerzijds en met de maatschappelijke positie anderzijds.

Tabel B12.8 Invloed van de leefsituatie en achtergrondkenmerken op geluk en satisfacties, 2008 (bèta's uit Anova-analyse)

op: invloed van:	geluk	tevreden met						
		woning	woonomgeving	vrienden- en kennissenkring	maatschappelijke positie	opleiding	gezondheid	financiële middelen
leefsituatie ^a	0,19	0,10	0,10	0,23	0,22	0,13	0,14	0,14
opleiding ^b	n.s.	.08	n.s.	0,08	0,09	0,37	0,09	0,10
arbeidsmarktpositie ^c	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	0,12	n.s.	n.s.	n.s.
leeftijd ^d	0,17	0,17	0,20	0,10	0,19	0,16	0,11	0,15
stad ^e	n.s.	0,12	0,14	0,06	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.
huishoudenssamenstelling	0,15	0,15	0,13	0,07	0,10	0,06	0,09	0,12
Inkomen ^g	n.s.	n.s.	n.s.	0,10	0,12	0,12	0,09	0,25
gezondheid ^h	0,17	n.s.	.09	0,08	0,08	0,06	0,36	0,06
Inkomensbron ⁱ	0,11	n.s.	n.s.	n.s.	0,14	n.s.	0,11	0,19
verklaarde variantie (%)	16	13	12	8	17	21	29	23

a In drie klassen: goede leefsituatie (score > 115); gemiddelde leefsituatie (score 85-115); slechte leefsituatie (score < 85).

b lo/vglo; mulo, mavo, vwo-3; lbo; mbo, havo, vwo; hbo, universiteit.

c Werkt niet; werkt minder dan 12 uur per week; werkt meer dan 12 uur per week.

d 18-24 jaar, 25-34 jaar, 35-44 jaar, 45-54 jaar, 55-64 jaar, 65-74 jaar, ≥ 75 jaar.

e G4; G21; overig.

f Alleenstaande; paar zonder kind(eren); paar met kind(eren); eenoudergezin; overig.

g In decielen.

h heeft u last van één of meer langdurige aandoeningen (ja-nee-weet niet of aandoening langdurig is)

i loon/salaris; winst; vut/prepensioen en pensioen; uitkering (oa ANW, WW, bijstand); studiebeurs; overig

Bron: CBS (SLI'08) SCP-bewerking

Tabel B12.9

	1997 - POLS (CBS)	1999 - POLS (CBS)	2002 - POLS (CBS)	2004 - POLS (CBS)	2005 - POLS (CBS)	2004 - CV (SCP)	2006 -cv (SCP)	2008 - SLI (SCP)
erg gelukkig	21	21	21	20	20	15	15	16
Gelukkig	67	68	67	68	67	68	67	68
niet gelukkig / niet ongelukkig	9	9	9	9	9	13	14	14
niet zo gelukkig / ongelukkig	3	4	4	4	4	5	5	3

Bron: CBS (POLS'97, '99; '02; '04 en '05) en SCP (CV'04 en '06)

Tabel B12.10 Samenhang tussen (indicatoren van) de leefsituatie, geluk en ervaren gezondheid (pearsons correlatie-coëfficiënten)

	geluk			subjectieve gezondheid		
	2004	2006	2008	2004	2006	2008
leefsituatie	0,31	0,31	0,29	0,36	0,43	0,39
woningtype	n.s.	n.s.	0,05	0,12	0,08	0,12
oppervlakte van de woonkamer	0,11	0,12	0,09	0,10	0,11	0,16
aantal kamers	0,16	0,13	0,07	0,09	0,12	0,11
huurder of eigenaar	0,19	0,17	0,16	0,10	0,15	0,16
diversiteit hobbyactiviteiten	0,08	0,08	n.s.	0,12	0,11	0,10
diversiteit vrijetijdsactiviteiten	0,13	0,16	0,14	0,24	0,25	0,24
diversiteit verenigingslidmaatschap	0,14	0,10	0,07	0,10	0,15	0,13
diversiteit vrijwilligerswerk	0,08	n.s.	n.s.	0,06	0,06	n.s.
schaal voor sociaal isolement	0,34	0,36	0,38	0,19	0,25	0,19
aantal keer sport per week	0,14	0,12	0,11	0,21	0,26	0,17
diversiteit sporten	0,12	0,12	0,12	0,20	0,11	0,20
vakantie afgelopen jaar	0,24	0,24	0,21	0,20	0,20	0,18
vakantie in het buitenland	0,19	0,24	0,15	0,17	0,26	0,14
aantal huishoudelijke artikelen	0,19	0,13	0,10	0,14	0,11	0,10
aantal hobbyartikelen	0,14	0,12	0,08	0,22	0,20	0,20
bezit abonnement openbaar vervoer	n.s.	n.s.	0,06	n.s.	0,06	0,09
bezit auto	0,17	0,15	0,10	0,11	0,13	0,11
belemmerd bij bezigheden thuis	0,20	0,24	0,28	0,48	0,55	0,57
belemmerd bij vrijetijdsactiviteiten	0,13	0,13	0,19	0,35	0,35	0,33

Bron: SCP (CV'04 en '06)

Ten behoeve van deze correlaties zijn de categoriewaarden van de leefsituatie-indicatoren gehercodeerd met de categoriekwantificaties die uit de Overals-analyse komen. Daarmee ontstaat de optimale samenhang met de index als geheel.

B12.7 Wie maakt deel uit van de groep met een slechte leefsituatie en wie van de groep met een goede leefsituatie?

Tabel B12.11 Personen met een slechte leefsituatie en met een goede leefsituatie, 1997-2008 (verticaal gepercenteerd)

	slechte leefsituatie						goede leefsituatie					
	1997	1999	2002	2004	2006	2008	1997	1999	2002	2004	2006	2008
allen	17	16	13	15	12	9	15	18	19	18	25	27
laagste 20% inkomen	62	62	63	60	60		5	3	3	4	4	
20%-40%	24	28	20	26	25		5	6	7	4	7	
40%-60%	7	9	10	12	12		11	17	14	15	15	
60%-80%	5	0	5	2	2		30	27	28	29	30	
hoogste 20% inkomen	2	0	2	1	1		50	47	48	48	45	
wel laag inkomen	56	54	51	66	67		7	4	3	4	3	
geen laag inkomen	44	46	49	34	33		94	96	97	95	97	
man	41	40	41	44	41	42	57	56	54	47	51	49
vrouw	59	60	60	56	59	58	43	45	46	53	49	51
18-24 jaar	3	3	3	5	3	2	16	14	13	7	14	11
25-34 jaar	10	9	7	7	5	5	18	20	18	21	16	17
35-44 jaar	9	11	13	9	10	9	34	28	31	28	26	25
45-54 jaar	13	10	8	12	14	10	22	24	23	25	20	23
55-64 jaar	15	15	14	14	12	14	8	12	13	13	17	18
65-74 jaar	20	23	21	19	20	21	2	3	3	5	7	6
≥ 75 jaar	30	30	34	35	35	39	0	0	0	1	0	1
alleenstaande	40	42	44	47	44	48	5	5	3	7	6	7
eenoudergezin	7	7	9	4	10	7	1	2	4	3	5	4
paar zonder kinderen	35	35	33	29	25	32	28	34	33	36	30	32
paar met kinderen	16	14	13	17	17	8	64	59	60	53	58	54
lager onderwijs	53	60	53	48	45	27	3	3	3	1	1	0
lbo	19	18	25	14	14	37	7	9	6	4	5	5
mavo, vwo-3	7	6	5	12	10	9	11	10	8	7	8	4
havo, vwo, mbo	16	13	13	20	25	22	39	42	38	34	38	42
hbo, universiteit	6	3	5	6	6	5	40	37	45	55	49	49
werkt 12 uur of meer	15	16	15	15	16	17	75	77	77	77	75	73
werkt niet	84	82	83	85	83	81	17	16	16	18	19	17
rest van het land	63	57	63	63	65	69	77	78	77	71	79	77
G21	23	18	20	18	15	16	16	15	14	19	13	12
G4	14	25	17	20	20	15	8	7	10	11	8	10
zeer ster stedelijke gemeente				28	24	19				16	14	26
sterk stedelijk				28	24	25				17	24	26
matig stedelijk				19	15	16				25	20	31
weinig stedelijk				13	18	25				23	25	24
niet stedelijk				12	19	15				19	17	28
Nederlander	-	81	79	75	74	-	-	93	91	85	89	-
niet-westerse allochtoon	-	11	13	15	12	-	-	1	2	3	2	-
westerse allochtoon	-	8	8	10	14	-	-	6	8	12	9	-

- niet aanwezig

Leesvoorbeeld: van de mensen met een slechte leefsituatie behoort in 1997 62% tot de 20% laagste inkomens.

Bron: CBS (DLO'93; POLS-SLI'99 en '02) SCP-bewerking; SCP (CV'04)

B12.8 Aandeel met een goede en met een slechte leefsituatie in sociale groepen

Tabel B12.12 Leden van een bepaalde sociale groep met een slechte leefsituatie en met een goede leefsituatie, 1997-2008 (in procenten)

	slechte leefsituatie						goede leefsituatie					
	1997	1999	2002	2004	2006	2008	1997	1999	2002	2004	2006	2008
gemiddelde leefsituatie	74	74	74	74	75	75	119	120	119	119	119	119
allen	17	16	13	15	12	9	15	18	19	19	25	27
laagste 20% inkomen	46	44	40	41	35		3	3	3	4	5	
20%-40%	21	21	14	18	15		4	5	7	4	11	
40%-60%	6	8	7	8	6		8	16	14	15	18	
60%-80%	5	1	3	1	1		22	27	27	26	35	
hoogste 20% inkomen	2	0	1	1	1		38	41	42	48	51	
18-24 jaar	5	4	4	7	4	2	21	23	22	11	31	28
25-34 jaar	7	6	5	6	3	3	12	17	18	22	24	29
35-44 jaar	7	8	8	6	6	4	25	25	28	25	32	33
45-54 jaar	12	8	6	10	9	5	19	23	24	25	27	35
55-64 jaar	20	18	14	13	9	7	10	18	18	16	28	27
65-74 jaar	34	35	27	28	24	18	3	5	5	10	15	14
≥ 75 jaar	77	74	69	64	49	53	1	0	1	3	1	2
alleenstaande	38	36	33	33	28	25	5	5	3	6	8	10
eenoudergezin	28	23	26	17	21	12	1	6	15	15	22	17
paar zonder kinderen	17	15	12	13	10	9	12	18	18	20	26	26
paar met kinderen	6	5	4	6	4	2	22	26	28	24	31	36
lager onderwijs	43	48	43	54	48	34	2	3	4	1	3	1
lbo	19	17	20	17	12	24	6	10	7	6	9	8
mavo, vwo-3	12	10	7	17	12	11	18	18	17	12	20	13
havo, vwo, mbo	8	6	5	8	8	5	17	22	22	18	25	26
hbo, universiteit	5	2	3	3	3	2	31	35	36	35	41	45
werkt 12 uur of meer	4	4	3	4	3	3	21	24	25	26	33	32
werkt niet	35	35	32	30	25	23	6	8	8	8	12	13
rest van het land	15	13	12	13	10	9	17	21	21	19	27	29
G21	20	17	17	15	12	10	13	17	16	21	22	21
G4	20	27	17	22	17	11	10	9	14	16	15	21
zeer sterk stedelijk				21	14	10				15	17	26
sterk stedelijk				17	25	8				13	25	26
matig stedelijk				14	26	8				23	26	31
weinig stedelijk				9	32	11				22	32	24
niet stedelijk				10	24	10				19	24	28
geen laag inkomen	10	9	8	12	9		18	22	22	21	28	
wel laag inkomen	39	38	39	31	27		4	3	4	5	6	
man	14	13	11	13	10	8	17	21	21	18	26	26
vrouw	19	18	16	16	13	11	13	16	18	19	24	27
Nederlander	-	14	12	13	10		-	19	20	19	27	
niet-westerse allochtoon	-	35	31	35	21		-	4	6	9	8	
westerse allochtoon	-	17	15	15	14		-	16	19	23	20	

- niet aanwezig

Leesvoorbeeld: van de mensen met de laagste 20% inkomens heeft in 1997 46% een slechte leefsituatie.

Bron: CBS (POL-SLI'97, '99 en '02) SCP-bewerking; SCP (CV'04 en CV'6)